

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ
ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ**
НАЦІОНАЛЬНА МУЗИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
імені П. І. ЧАЙКОВСЬКОГО

Відділ аспірантури та докторантури
Вокальний та диригентський факультет
Кафедра оперної підготовки та музичної режисури

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з навчальної роботи
проф. Бондарчук В. О.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
П1: «ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА»

Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність 026 «Сценічне мистецтво»
Спеціалізація «Музична режисура»
Ступінь вищої освіти «Доктор мистецтва»

Київ – 2020 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «**Педагогічна практика**» для творчих аспірантів ступеня вищої освіти «Доктор мистецтва» у галузі знань 02 «Культура і мистецтво», за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво», спеціалізацією «Музична режисура» – 20с.

Розробник: Касьянова О.В. – професор кафедри оперної підготовки та музичної режисури Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського, кандидат мистецтвознавства, професор, заслужений діяч мистецтв України.

Рецензент: Юник Д.Г. – професор кафедри теорії та історії музики Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського, доктор педагогічних наук, професор.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри оперної підготовки та музичної режисури Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського.

Протокол № від 2020 року

Завідувач кафедри: Колесник Є. В. – народна артистка України, професор.

Декан факультету: Олексієнко О. В. – кандидат мистецтвознавства, доцент, заслужений артист України, в. о. професора.

Завідувач відділу аспірантури та докторантури: Путятицька О.В., кандидат мистецтвознавства, доцент.

Схвалено Вченою радою НМАУ ім. П. І. Чайковського для творчих аспірантів ступеня вищої освіти «Доктор мистецтва» у галузі знань 02 «Культура і мистецтво», за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво», спеціалізацією «Музична режисура».

Протокол № від 2020 року.

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Анотація, мета та завдання навчальної дисципліни.	5
3. Програма навчальної дисципліни.....	7
4. Структура навчальної дисципліни.....	14
5. Індивідуальні завдання.....	15
6. Методи навчання.....	16
7. Методи контролю.....	16
8. Форма підсумкового контролю успішності навчання.....	16
9. Засоби діагностики успішності навчання	16
10.Рекомендована література.....	17
11.Інформаційні ресурси.....	19

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»	Нормативна 3. Дисципліни, які забезпечують набуття професійних компетентностей
Модулів – 3	Спеціальність 026 «Сценічне мистецтво» Спеціалізація «Музична режисура»	Рік підготовки: 1-3-й
Змістових модулів – 6		Семестр: 1-6-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: Модульна контрольна робота – 2,4,6 семестри		Практика: 60 годин
		Самостійна робота: 120 год.
		Індивідуальні завдання входять до самостійної роботи
Загальна кількість годин – 180		Ступінь вищої освіти: «Доктор мистецтва»
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,3,5 семестри – 1 2,4,6 семестри – 0,5 самостійної роботи – 2		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання: 60 год. (~33,3 %) до 120 год. (~66,7%).

2. Анотація, мета та завдання навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Педагогічна практика» є процес вдосконалення індивідуальної педагогічної майстерності доктора мистецтва у викладанні фахових дисциплін у вищих мистецьких закладах освіти, у репетиторській роботі з виконавцями при втіленні оперних вистав у музичному театрі.

Місце дисципліни в програмі навчання: базовий нормативний курс за спеціальністю і спеціалізацією, що забезпечує здобуття професійних психолого-педагогічних, організаційно-управлінських та науково-дослідницьких компетентностей творчого аспіранта як викладача вищого мистецького закладу освіти, режисера-репетитора в музичному театрі.

Міждисциплінарні зв'язки.

ГЕ 1: Методологічні засади сучасного філософського знання: концепції, напрями, персоналії.

ГЕ 2: Основна іноземна мова (англійська).

ФП 1: Концепції розвитку сучасного сценічного мистецтва.

ФП 2: Новітні тенденції в музичному театрі ХХІ ст..

ЗП 1: Режисура музичного театру (Фах).

ЗП 2: Інноваційні технології в мистецькій освіті.

ЗП 3: Підготовка творчого мистецького проєкту.

ПД 1: Підготовка науково-дослідного проєкту.

ВВА 1: Філософія культури.

ВВА 2: Естетичні парадигми сучасності.

ВВА 3: Актуальні проблеми аналізу музичного твору (теорія, методологія, практика).

ВВА 4: Інтерпретація музичного твору.

ВВА 5: Вагнер і вагнеріанство у світових мистецьких процесах.

ВВА 6: Українська музична спадщина: нові відкриття.

ВВА 7: Комунікаційні технології в сучасній музичній культурі України.

ВВА 8: Комунікативні компетентності музиканта: психолого-педагогічний контекст.

ВВА 9: Комп'ютерне редагування музикознавчих текстів.

Мета: підготовка висококваліфікованого фахівця – доктора мистецтва, здатного до інноваційної режисерсько-постановочної, науково-педагогічної, пошуково-дослідницької діяльності у сфері музичного театру.

Завдання:

- підвищення кваліфікації творчого аспіранта при викладанні фахових дисциплін у вищих мистецьких закладах освіти для підготовки бакалавра і магістра музично-театральної сфери;
- підвищення кваліфікації творчого аспіранта під час режисерсько-педагогічної та репетиторської роботи над поточним репертуаром Оперної студії як учбової форми музичного театру.

У результаті вивчення навчальної дисципліни творчий аспірант повинен

знати:

- технологію підготовки та проведення навчально-виховного процесу з фахових дисциплін у вищих мистецьких закладах освіти;
- алгоритм режисерсько-педагогічної та репетиторської роботи над поточним репертуаром музичного театру;

вміти:

– застосовувати методологію професійної підготовки фахівця, синтезуючи традиційні та інноваційні мистецькі технології задля їх застосування в навчальному процесі;

– дотримуватися методичної послідовності режисерсько-педагогічних дій у репетиційній роботі над виставою та її апробації на глядача;

володіти професійними компетенціями:

– здатністю організувати та ефективно проводити навчально-виховний процес підготовки фахівця музично-театральної сфери, визначаючи оптимальні інноваційні технології для розвитку його творчого потенціалу, використовуючи творчо переосмислені відповідно до специфіки мистецьких дисциплін інтерактивні форми, методи, засоби навчання і контролю;

– здатністю організувати та проводити режисерсько-педагогічну і репетиторську роботу при постановці оперної вистави в музичному театрі або введенні нових виконавців у поточний репертуар.

Програмні результати навчання:

– готовність фахівця до креативної науково-педагогічної діяльності у вищому мистецькому закладі освіти із синтезуванням традиційних та інноваційних мистецьких технологій навчання та самонавчання;

– спроможність фахівця до оригінальної режисерсько-педагогічної та репетиторської діяльності в музичному театрі крізь призму синтезування традиційних та новітніх мультимедійних арт-технологій в сценографічному вирішенні оперних вистав.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. СПЕЦИФІКА ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН НА БАКАЛАВРАТІ

Змістовний модуль 1. Організаційні засади навчального процесу підготовки бакалавра

Тема 1. Особливості підготовки музичного режисера в контексті Освітньо-професійної програми бакалавра

Усвідомлення практикантом сутності та структури Освітньо-професійної програми (ОПП) підготовки бакалавра музичної режисури, їх характерних ознак.

Розуміння мети програми – підготовки фахівців музичної режисури, їх здатності створювати та презентувати на сцені традиційні версії музично-театральної вистави в контексті синтезу мистецтв: драми, музики, співу, танцю, сценічного руху, акторської майстерності, сценографії тощо; організовувати злагоджену роботу творчого складу і структурних підрозділів задля художньої цілісності видовища.

Поінформованість практиканта зі специфіки ОПП: забезпечення синтезу навчального процесу з мистецькою практикою в Оперній студії, пошуково-дослідницькою діяльністю у сфері музичного театру та апробацією професійних навичок у середніх мистецьких закладах освіти.

Осмислення професійного призначення бакалавра як асистента режисера, режисера, викладача середнього мистецького закладу освіти.

Аналіз контенту загальних і фахових компетентностей, програмних результатів навчання бакалавра музичної режисури.

Ознайомлення з переліком обов'язкових і вибіркових компонент ОПП, їх логічною послідовністю у підготовці бакалавра; формою атестацій здобувачів даного освітнього ступеня, вимогами до неї.

Тема 2. Методика організації навчально-виховного процесу підготовки бакалавра музичної режисури

Методична послідовність засвоєння навчального процесу та змістовне наповнення фахових дисциплін підготовки бакалавра музичної режисури. Диференціація фахових дисциплін відповідно до професійного призначення бакалавра, їх систематизація за циклами і блоками підготовки.

Ознайомлення практиканта з Робочими програмами та Силабусами фахових дисциплін, навчально-методичним забезпеченням підготовки бакалавра. Аналіз їх контенту, опанування традиційними мистецькими технологіями організації навчального процесу та викладання фахових дисциплін. Участь практиканта у подальшій розробці та поповненні пакету документації до навчального процесу.

Залучення практиканта до формування розкладу занять з фаху, усвідомлення ним специфіки аудиторної, дистанційної та змішаної форм навчання. Планування у співпраці з викладачем розкладу лекційних, практичних, індивідуальних занять та самопідготовки студентів, графіків консультацій, їх диференціація за формою навчання.

Інструктаж із техніки безпеки під час занять із фаху, прийоми надання у разі необхідності першої медичної допомоги студентам.

Фіксація творчим аспірантом організаційних засад навчального процесу підготовки бакалавра в щоденнику з проходження педагогічної практики.

Змістовний модуль 2. Методика проведення занять із фахових дисциплін у бакалавраті

Тема 3. Визначення викладачем завдань практиканта у проведенні занять з фахових дисциплін

Відвідування практикантом занять з основних фахових дисциплін на різних етапах підготовки бакалаврів сценічного мистецтва.

Ознайомлення із навчальним планом, програмами фахової підготовки бакалаврів, їх змістовним наповненням.

Відбір з керівником практики курсів навчання та дисциплін, за якими проводитиметься педагогічна практика.

Визначення завдань практиканта на організаційно-підготовчому етапі. Вибір теми, методології заняття, означення його мети та завдань, складання плану, обрання теоретичного та практичного матеріалу для проведення заняття, підбір ілюстрацій тощо. Окреслення можливих помилок та шляхів їх подолання, визначення завдань та методичних матеріалів для самопідготовки.

Узгодження плану підготовки заняття з керівником практики, викладачем дисципліни, обраної для вдосконалення творчим аспірантом особистих педагогічних навичок.

Тема 4. Контент проведення занять у бакалавраті із закріплених за практикантом дисциплін

Підготовка аудиторії до занять, її оснащення за необхідності відео-, аудіоапаратурою для демонстрації та прослуховування підбраного навчального матеріалу.

Представлення практиканта студентам як асистента педагога викладачем фахової дисципліни.

Проведення практикантом заняття в контексті його методології, обраної тематики, означених мети та завдань. Ілюстративний супровід навчального матеріалу підібраними відео-, аудіо-джерелами, їх органічне поєднання з вербальною та прикладною складовими заняття.

Підведення підсумків заняття, окреслення завдань для самопідготовки, надання літературних, аудіо-, візуальних джерел для

закріплення навчального матеріалу.

Аналіз проведення практикантом заняття, визначення рівня сформованості його педагогічних навичок та професійних компетентностей у викладанні фахових дисциплін при підготовці бакалавра музичної режисури.

ІНДЗ 1. Традиційні технології викладання фахових дисциплін при підготовці бакалавра музичної режисури: модульна контрольна робота 1
Завдання, методичні вказівки та літературу див. у п.8.1. та 8.3. Силабусу.

МОДУЛЬ 2. СПЕЦИФІКА ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН У МАГІСТРАТУРІ

Змістовний модуль 3. Концепт організації навчального процесу підготовки магістра

Тема 5. Особливості підготовки музичного режисера в контексті Освітньо-наукової програми магістра

Усвідомлення практикантом відмінностей Освітньо-наукової програми (ОНП) підготовки магістра від Освітньо-професійної програми (ОПП) підготовки бакалавра, її спрямованість на інноваційність, оригінальність, креативність фахівця музично-театральної сфери, його здатності до самонавчання та мобільності на ринку праці.

Розуміння особливостей мети програми магістра – підготовки висококваліфікованих фахівців музичної режисури, їх здатність створювати та презентувати на сцені оригінальні версії музично-театральної вистави у контексті інноваційних підходів до синтезу мистецтв: драми, музики, співу, танцю, сценічного руху, акторської майстерності, сценографії тощо з їх тяжінням до неосинкретизму; їх готовність до організації за новітніми технологіями злагодженої роботи творчого складу і структурних підрозділів задля забезпечення художньої цілісності видовища.

Поінформованість практиканта зі специфіки ОНП: забезпечення синтезу освітньо-наукової, творчо-професійної підготовки магістра з виробничою практикою в Оперній студії, дослідницькою діяльністю у сфері музичного театру й мистецької освіти, їх апробацією на наукових конференціях, творчих конкурсах і фестивалях.

Осмислення професійного призначення магістра як режисера, режисера-постановника, викладача вищого мистецького закладу освіти, науковця-дослідника.

Аналіз практикантом переліку обов'язкових та вибіркового компонент ОНП, їх логічної послідовності у підготовці магістра музичної режисури, форми атестації здобувачів даного освітнього ступеня, вимог до неї.

Тема 6. Інноваційні підходи до організації навчально-виховного процесу підготовки магістранта музичної режисури

Усвідомлення практикантом необхідності реформування професійної підготовки режисера музичного театру, викладача, дослідника в контексті вимог Болонського процесу; її модернізації та гармонізації з європейськими освітніми системами.

Ознайомлення з контентом офіційних нормативних документів: Концепцією, Стратегією розвитку Академії, Професійним стандартом та ОНП підготовки магістра. Розуміння шляхів поєднання здобутків національної та зарубіжних режисерських педагогічних шкіл задля взаємовизнання змісту фахової підготовки випускника, його мобільності у європейському освітньому та мистецькому просторі.

Осмислення шляхів реформування навчально-виховного процесу магістра музичної режисури, їх відповідність інноваційним підходам Статуту та Положенню про організацію освітнього процесу в Академії.

Розуміння специфіки організації навчального процесу крізь призму застосування інноваційних педагогічних технологій, їх диференціації відповідно до кваліфікаційних вимог магістра.

Опанування концептом Робочих програм і Силабусів навчальних дисциплін, їх методичного забезпечення у контексті новітніх досягнень музично-театрального мистецтва та фахової педагогіки.

Участь практиканта у складанні розкладу занять, графіків консультацій та контролю за успішністю навчання магістранта.

Змістовний модуль 4. Формат проведення занять із фахових дисциплін у магістратурі

Тема 7. Самостійність окреслення завдань практикантом у проведенні занять з фахових дисциплін

Визначення керівником практики та викладачем фахової дисципліни кандидатури магістранта, закріпленої за творчим аспірантом.

Ознайомлення практиканта з контентом фахової підготовки магістранта, специфікою його режисерсько-творчої, викладацької, науково-дослідницької роботи на даному етапі. Визначення практикантом ступеня поінформованості та стартової підготовки магістранта в обраних ним напрямках діяльності, встановлення відповідності очікуваних результатів можливостям магістранта.

Самостійне визначення практикантом у співпраці з магістрантом завдань із досягнення запланованих результатів роботи; окреслення методичної послідовності дій задля успішного виконання завдань.

Підбір практикантом інтерактивних форм методів, засобів навчання і контролю, їх відповідність окресленим завданням, індивідуальним психолого-фізіологічним особливостям та можливостям магістранта.

Налагодження співпраці практиканта із закріпленим магістрантом за принципом «суб'єкт – суб'єкт», використання студентоцентрованого, особистісно-орієнтованого підходу в роботі з ним.

Тема 8. Концепт проведення занять в магістратурі із закріплених за практикантом дисциплін

Основна ключова дисципліна професійної підготовки магістра – «Режисура музичного театру (Фах)». Її основне завдання – постановка оригінальної версії музично-театральної вистави у синтезі різних видів мистецтв завдяки спільним зусиллям постановочної групи, творчого виконавського складу та технічних служб, спрямованих на досягнення художньої цілісності видовища.

Співпраця практиканта з магістрантом над обговоренням основних компонентів постановочного плану майбутньої вистави: режисерського аналізу обраного твору, режисерського задуму вистави, режисерського втілення задуму.

Допомога магістрантові у створенні доброзичливої атмосфери при узгодженні постановочної групи концептуального бачення вистави, під час роботи з виконавським складом при втіленні режисерського задуму.

Використання індивідуальних форм занять у роботі зі співаками-акторами по створенню цілісних вокально-сценічних образів персонажів.

Використання дрібногрупових занять у роботі над вокальними ансамблями, відпрацювання узгодженості та злагодженості їх виконання.

Використання групових – колективних форм занять у роботі над масовими хоровими, пластичними та балетними сценами.

Спрямування практикантом роботи магістранта під час рояльних та оркестрово-сценічних репетицій. Спільне обговорення їх результатів, внесення за необхідності коректив під час втілення вистави задля її відповідності загальній концепції, узгодженій постановочною групою.

Консультавання практикантом магістранта з підготовки вистави до випуску, прем'єрного показу та можливостей її подальшої репертуарної експлуатації.

ІНДЗ 2. Інноваційні технології викладання фахових дисциплін при підготовці магістра музичної режисури: модульна контрольна робота 2
Завдання, методичні вказівки та літературу див. у п.8.1. та 8.3. Силабусу.

МОДУЛЬ 3. ВДОСКОНАЛЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ В КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МУЗИЧНОГО РЕЖИСЕРА

Тема 9. Визначення завдань практиканта в роботі над репертуарною виставою

Перегляд поточного репертуару Оперної студії, закріплення за практикантом вистав, що потребують вводу нових виконавців та переопрацювання.

Ознайомлення практиканта з режисерсько-постановочною концепцією обраної вистави, завданнями кожного структурного підрозділу по створенню цілісного музично-театрального твору.

Окреслення змісту педагогічно-репетиторської роботи практиканта із вводу нових виконавців у виставу, втілення їх рольових завдань.

Пошук режисерсько-педагогічних прийомів, методів, засобів з органічного злиття нових виконавців із іншими учасниками вистави.

Складання графіку їх репетиційної роботи.

Тема 10. Педагогічно-репетиторська робота над закріпленими виставами

Педагогічно-репетиторська робота з новими виконавцями по втіленню їх рольових завдань у контексті концептуальної розробки вистави режисерсько-постановочною групою.

Поступовий ввід нових виконавців у ансамблеві та масові мізансцени. Сполучення індивідуальних та колективних режисерсько-педагогічних форм і методів роботи в репетиційному процесі по органічному вводу нових виконавців у виставу.

Репетиторська робота над досягненням взаємодії новачків з іншими виконавцями у вирішенні мізансцен, їх цілісності та дієвості.

Досягнення художньої образності та достовірності у розкритті драматургії твору в контексті репетиційного процесу та підготовки вистави до випуску.

Внесення коректив у роботу з виконавцями, їх взаємодію зі структурними підрозділами відповідно до зауважень та пропозицій режисерсько-постановочної групи вистави, керівника практики. Апробація вистави на глядача.

Визначення професійної спроможності практиканта до самостійної режисерсько-педагогічної діяльності у музичному театрі за результатами аналізу виконаних завдань під час підготовки та випуску вистави.

Змістовний модуль 6. Специфіка режисерсько-педагогічної та репетиторської роботи над власним творчим мистецьким проєктом

Тема 11. Окреслення педагогічно-репетиторських завдань асистентам режисера в реалізації власного проєкту

Обрання із закріплених за практикантом магістрантів асистентів режисера із втілення аспірантом власного творчого мистецького проєкту. Ознайомлення їх з режисерським аналізом обраного твору. Введення асистента режисера у склад постановочної групи задля обговорення і узгодження режисерського задуму вистави, концептуального бачення його реалізації.

Визначення асистентам режисера педагогічно-репетиторських завдань у роботі з виконавським складом, узгодження їх поетапності, логічної

послідовності, завершеності в окремих мізансценах, злиття в єдину цілісність вистави.

Закріплення за асистентами режисера окремих виконавців і мізансцен. Співпраця практиканта з асистентами над уточненням і конкретизацією завдань виконавцям у певних мізансценах.

Спільний пошук та обговорення оптимальних форм постановочного процесу, креативних методів і засобів надання виконавцям інформації, роботи з ними, контролю над виконанням окреслених завдань.

Складання графіку постановочної роботи та репетиційного процесу, узгодження всіх позицій графіку з членами постановочної групи та виконавським складом.

Затвердження асистентів режисера відповідальними за виконання певних завдань із забезпечення графіку постановочного та репетиційного процесів.

Тема 12. Педагогічно-репетиторський процес у контексті забезпечення оригінального вирішення творчого мистецького проєкту

Робота практиканта і асистентів режисера з поетапного вирішення завдань постановочного та репетиційного процесів.

Режисерське забезпечення технології постановочного процесу автором творчого мистецького проєкту – практикантом. Допомога у доведенні його до логічної завершеності – одне з ключових завдань асистентів режисера.

Координація практикантом зусиль постановочної групи, виконавського складу та технічних служб із забезпечення художньої цілісності вистави, її оригінального вирішення.

Педагогічно-репетиторська робота практиканта та асистентів режисера з виконавцями по відпрацюванню окремих мізансцен, психологічному поглибленню образів персонажів завдяки комплексному застосуванню різноманітних художніх засобів виразності, пошуку і втіленню їх нового синтезу.

Забезпечення практикантом контролю за поетапністю виконання завдань постановочно-репетиційного процесу, з'ясування проблемних місць, своєчасне внесення коректив задля відповідності реалізації проєкту його творчому задуму.

Комплексне виконання практикантом режисерських завдань як передбачливого репертуарного політика, творця креативного задуму, організатора-постановника його оригінальної версії, педагога-репетитора, маркетолога, імпресарію – запорука успішної реалізації інтелектуальних можливостей майбутнього доктора мистецтва, його мобільності на мінливому ринку музично-театральних послуг.

ІНДЗ 3. Методологія педагогічно-репетиторської роботи над власним творчим мистецьким проєктом: модульна контрольна робота 3

Завдання, методичні вказівки та літературу див. у п.8.1. та 8.3. Силабусу.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин		
	денна форма		
	усього	у тому числі	
		с.р.	
1	2	3	4
МОДУЛЬ 1. СПЕЦИФІКА ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН НА БАКАЛАВРАТІ			
Змістовний модуль 1. Організаційні засади навчального процесу підготовки бакалавра			
Тема 1. Особливості підготовки музичного режисера в контексті Освітньо-професійної програми бакалавра	6	2	4
Тема 2. Методика організації навчально-виховного процесу підготовки бакалавра музичної режисури	24	8	16
Разом за змістовим модулем 1	30	10	20
Змістовний модуль 2. Методика проведення занять із фахових дисциплін у бакалавраті			
Тема 3. Визначення викладачем завдань практиканта у проведенні занять із фахових дисциплін	6	2	4
Тема 4. Контент проведення занять у бакалавраті із закріплених за практикантом дисциплін	20	8	12
ІНДЗ 1. Традиційні технології викладання фахових дисциплін при підготовці бакалавра музичної режисури: модульна контрольна робота 1	4		4
Разом за змістовим модулем 2	30	10	20
Усього годин за МОДУЛЕМ 1	60	20	40
МОДУЛЬ 2. СПЕЦИФІКА ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН У МАГІСТРАТУРІ			
Змістовний модуль 3. Концепт організації навчального процесу підготовки магістра			
Тема 5. Особливості підготовки музичного режисера в контексті Освітньо-наукової програми магістра	6	2	4
Тема 6. Інноваційні підходи до організації навчально-виховного процесу підготовки магістра музичної режисури	24	8	16
Разом за змістовим модулем 3	30	10	20
Змістовний модуль 4. Формат проведення занять із фахових дисциплін у магістратурі			
Тема 7. Самостійність окреслення завдань практикантом у проведенні занять із фахових дисциплін	6	2	4

Тема 8. Концепт проведення занять у магістратурі із закріплених за практикантом дисциплін	20	8	12
ІНДЗ 2. Інноваційні технології викладання фахових дисциплін при підготовці магістра музичної режисури: модульна контрольна робота 2	4		4
Разом за змістовим модулем 4	30	10	20
Усього годин за МОДУЛЕМ 2	60	20	40
МОДУЛЬ 3. ВДОСКОНАЛЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ В КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МУЗИЧНОГО РЕЖИСЕРА			
Змістовний модуль 5. Специфіка режисерсько-педагогічної та репетиторської роботи над поточним репертуаром Оперної студії			
Тема 9. Визначення завдань практиканта в роботі над репертуарною виставою	6	2	4
Тема 10. Педагогічно-репетиторська робота над закріпленими виставами	24	8	16
Разом за змістовим модулем 5	30	10	20
Змістовний модуль 6. Специфіка режисерсько-педагогічної та репетиторської роботи над власним творчим мистецьким проєктом			
Тема 11. Окреслення педагогічно-репетиторських завдань асистентом режисера в реалізації власного проєкту	6	2	4
Тема 12. Педагогічно-репетиторський процес у контексті забезпечення оригінального вирішення творчого мистецького проєкту	20	8	12
ІНДЗ 3. Методологія педагогічно-репетиторської роботи над власним творчим мистецьким проєктом : модульна контрольна робота 3	4		4
Разом за змістовим модулем 6	30	10	20
Усього годин за МОДУЛЕМ 3	60	20	40
Разом з дисципліни	180	60	120

5. Індивідуальні завдання

2 семестр

ІНДЗ 1. Традиційні технології викладання фахових дисциплін при підготовці бакалавра музичної режисури: модульна контрольна робота 1

4 семестр

ІНДЗ 2. Інноваційні технології викладання фахових дисциплін при підготовці магістра музичної режисури: модульна контрольна робота 2

6 семестр

ІНДЗ 3. Методологія педагогічно-репетиторської роботи над власним творчим мистецьким проєктом : модульна контрольна робота 3

(Сформувати контент модульних контрольних робіт крізь призму одного із професійних призначень фахівця: режисер музичного театру, викладач фахових дисциплін, науковець-дослідник за вибором творчого аспіранта).

6. Методи навчання

Аспірантоцентрований, особистісно-орієнтований підхід у викладанні з використанням традиційних та інноваційних методів навчання і самонавчання.

Вербальний: евристична бесіда, навчальна дискусія, обговорення.

Наочний: перегляд візуальних матеріалів (відео, ілюстрації, фотографії, комп'ютерна графіка, ескізи, макети тощо).

Практичний: виконання письмових завдань, складання розкладів і планів проведення занять, графіків консультацій та контролю успішності навчання, практичне проведення занять.

Аналітичний: робота з документацією, аналіз літературних, аудіо-відеоматеріалів, ілюстрацій.

Мистецтвознавчий: художня реконструкція, жанровий, стилістичний, інтерпретаційний.

Дистанційний: консультації в Zoom та Skype, платформа Moodle.

7. Методи контролю

Міжсесійний (поточний) контроль

Вербальний: співбесіда, експрес-опитування, контрольне опитування, колоквиум.

Аналітичний: аналіз матеріалів до семінарів; аналіз письмових завдань; аналіз розкладів та планів занять, графіки консультацій і контролю успішності навчання.

Практичний: апробація інноваційних мистецьких технологій під час демонстрації самостійно підготовлених занять.

8. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Комплексний екзамен: колоквиум, модульна контрольна робота 3, захист педагогічно-репетиторської роботи над власним творчим мистецьким проєктом.

9. Засоби діагностики успішності навчання

Усна відповідь на питання колоквиуму.

Аналіз модульної контрольної роботи 3.

Апробація педагогічно-репетиторської роботи над власним творчим мистецьким проєктом.

10. Рекомендована література

Базова

1. Акулов Е.А. Оперная музыка и сценическое действие. Москва; Екатеринбург: Кабинетный ученый, 2016. 388с.
2. Актуальні проблеми музичного театру в контексті соціокультурних викликів сучасності: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. Київ, 2-3 березня 2020р./Нац. муз. акад. України ім. П.І. Чайковського; ред.-упоряд. О. В. Касьянова. Київ, 2020. 256 с.
3. Александрова Е.И. Режиссер работает с хором. XX век. Москва : Культурная революция, 2013. 200с.
4. Алексюк А.М. Педагогіка вищої школи. Курс лекцій: Модульне навчання: навч. посібник. Київ: ІСДО,1993. 220 с.
5. Вильсон Г. Психология артистической деятельности: Таланты и поклонники / пер.с англ. А.И. Блейз. Москва: Когито-Центр, 2001. 384с.
6. Вітвицька С.С. Практикум з педагогіки вищої школи: навч.посібник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. Київ: Центр навчальної літератури, 2005.
7. Жигірь В.І., Чернега О.А. Професійна педагогіка: навч.посіб./за ред. М.В. Вачевського. Київ: ТОВ «Кондор», 2012. 336 с.
8. Искусство режиссуры. XX век/ сост. С.К. Никулин, Л.А. Пачхадзе. Москва: Артист. Режиссер. Театр, 2008. 768с.
9. Касьянова О.В. Особливості інтерпретації танцю в сучасній оперній виставі // Часопис Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського : наук. журнал. Київ, 2011. № 2 (11). С. 118-122.
10. Кнебель М.О. Школа режиссуры Немировича-Данченко. Москва : РАТИ-ГИТИС, 2015. 221с.
11. Корнієнко Н. Лесь Курбас: репетиція майбутнього. Київ: Либідь 2007. 328с.
12. Кох И.Э. Основы сценического движения. Санкт-Петербург: Лань; Планета музыки, 2013. 512с. :ил.
13. Летичевська О.М. Хорове виконавство в оперній виставі: творчість Л.М. Венедиктова: моногр. Київ, 2018. 230с. :іл.
14. Налётова И.Н. Опера как целое: системный поход. Кн. 1. Методология: моногр. Санкт-Петербург, Изд-во РГПУ им. А.И. Герцена, 2013. 185с.
15. Новые формы музыкального театра // Антология музыкального театра московских композиторов (вторая половина XX века) Москва: Композитор, 2006. Вып. 2. С. 151 – 262.

16. Новые формы современного музыкального театра // Антология музыкального театра московских композиторов (вторая половина XX века) Москва: Композитор, 2003. Вып. 1. С. 281 –348.
17. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). Київ: Освіта України, 2008. 274 с.
18. Покровский Б. Введение в оперную режиссуру. Москва: РАТИ-ГИТИС, 2009. 88с.
19. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: моногр.
<http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysnimaterialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodozaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protsehu.html?start=80>
20. Рекомендації щодо впровадження змішаного навчання у закладах фахової перед вищої та вищої освіти/заг.ред. Є. Стадний, Є. Ніколаєв. Київ: МОН України, 2020. 58 с.
21. Ротбаум Л.Д. Опера и ее сценическое воплощение. Записки режиссера. Москва: Сов. композитор, 1980.262с.
22. Санникова Л.И. Художественный образ в сценографии. 2-е изд., испр. и доп. Санкт-Петербург: Лань; Планета музыки, 2016.144с.: ил.
23. Сахновський В.Г. Режиссура и методика ее преподавания: уч. пособ. Москва: РАТИ-ГИТИС, 2013. 296с.
24. Станиславский – реформатор оперного искусства: материалы и документы / сост. Г. Кристи, О. Соболевская; Ю. Калашников. Москва: Музыка, 1983. 384 с.
25. Станішевський Ю.О. Національна опера України. 2001-2011: моногр. Київ: Музична Україна, 2012. 304с.
26. Черкашина-Губаренко М.Р. Структурний аналіз оперного твору (стаття перша)// Часопис Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського: наук. журнал. Київ, 2009. №2 (3). С. 58- 78.
27. Черкашина-Губаренко М.Р. Структурний аналіз оперного твору (стаття друга)// Часопис Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського: наук. журнал. Київ, 2009. №4 (5). С. 142- 153.
28. Тышлер Д.А., Мовшович А.Д. Сценическое фехтование. Техника ведения боев, пластика движений и батальная режиссура. Москва: Академический Проект; Культура, 2011. 239с.: цв. ил.
29. Юдова-Романова К.В. Технічні засоби оформлення сценічного простору. Київ: КНУКіМ, 2017. 314с.: іл.

Офіційні документи

30. Концепція діяльності Національної музичної академії імені П.І. Чайковського. №33-а-2018. <https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/Kontseptsiya-diyalnosti-NMAU-imeni-P.I.CHajkovskogo> .
31. Національна рамка кваліфікацій – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п> .
32. Освітньо-наукова програма підготовки магістра за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво», спеціалізацією «Музична режисура»: рукопис. Київ: НМАУ ім. П.І. Чайковського, 2020. 16 с.
33. Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво», спеціалізацією «Музична режисура»: рукопис. Київ: НМАУ ім. П.І. Чайковського, 2020. 16 с.
34. Освітньо-творча програма підготовки доктора мистецтва за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво», спеціалізацією «Музична режисура»: рукопис. Київ: НМАУ ім. П.І. Чайковського, 2020. 18 с.
35. Положення про організацію освітнього процесу у Національній музичній академії імені П.І. Чайковського. №214-А – 2019. <https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/Polozhennya-pro-organizatsiyu-osvitnogo-protsesu-u-Natsionalnij-muzichnij-akademiyi-Ukrayini-imeni-P.I.CHajkovskogo.pdf>
36. Про вищу освіту: Закон України №1556-18 – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
37. Про освіту: Закон України №2145-19 – <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> .
38. Професійний стандарт вищої освіти доктора мистецтва за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво» спеціалізацією «Музична режисура»: рукопис. Київ: НМАУ ім. П.І. Чайковського, 2020. 17 с.
39. Статут Національної музичної академії імені П.І. Чайковського. №1779-2020. <https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/statut-nmau.pdf>.
40. Стратегія. Національна музична академія імені П.І. Чайковського. №120-А – 2020. <https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/Strategiya-NMAU.pdf> .

11. Інформаційні ресурси

Журнали:

Гуманітарні науки

Вища освіта України

Вища школа

Педагогіка і психологія: Вісник Академії педагогічних наук України

Проблеми освіти

Філософська думка

Інформаційні ресурси з історії опери, театрального виконавства, новини сучасного театрального світу:

1. <https://moderato.in.ua/>
2. <https://www.operabase.com/en>
3. <http://www.operanews.com/>

Відео, аудіо, ілюстративні матеріали, електронні бібліографічні ресурси

4. <http://intoclassics.net/>

Публікації сучасних українських музикознавців, театрознавців, критиків та ін.

5. <http://mi-re.do.am/index/0-2>